

APLICATIU

GUIA DOCENT

PROVISIONAL

1. Dades de l'assignatura

Nom de l'assignatura	Història Antiga de la Península Ibèrica
Codi	100324
Crèdits ECTS	6
Curs i període en el que s'imparteix	
Horari	m-j, 16'30-18 http://www.uab.cat/lletres
Lloc on s'imparteix	Facultat de Filosofia i Lletres
Llengües	Català

Professor/a de contacte

Nom professor/a	Oriol Olesti Vila
Departament	Ciencia de la Antigüedad y Edad Media
Universitat/Institució	UAB – Facultat de Filosofia i Lletres
Despatx	B7 153
Telèfon (*)	935811234
e-mail	Oriol.Olesti@uab.cat
Horari d'atenció	DI-Dm. 11,30-12,30

3.- Prerequisites

(prerequisits oficials i/o coneixements necessaris per a seguir correctament l'assignatura)

Els propis que marca la normativa del grau.

4.- Contextualització i objectius formatius de l'assignatura

L'assignatura té com a objectiu el coneixement de les societats antigues peninsulars al llarg del període que va des de la fi de la prehistòria, a partir del bronze final, fins a la fi del període romà. La gènesi del món de les ciutats-estat a la península, i la seva integració a l'òrbita romana, serà l'eix principal d'estudi. Aquest llarg període no és uniforme a tot arreu, ni tampoc ho és el nostre grau de coneixement d'aquestes comunitats, de manera que l'assignatura tindrà en compte aquesta diversitat cronològica i cultural.

5.- Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

Competència

CE3. Contextualitzar els processos històrics i avaluar críticament les fonts i els models teòrics

Resultats d'aprenentatge

CE3.1. Relacionar les claus de les etapes històriques, en particular les referents a la Història Antiga de la Península Ibèrica.
CE3.2. Interpretar i analitzar críticament la diversitat de models teòrics.

Competència

CE4. Dominar i identificar la Història estatal pròpia i l'estructura diacrònica general del passat

Resultats d'aprenentatge

CE4.1 Contextualitzar els processos històrics més rellevants de l'entorn en el que vivim
CE4.2 Analitzar críticament les societats de l'entorn històric immediat.
CE4.3 Relacionar els fenòmens actuals amb els processos històrics

Competència CT2. (CT: competències transversals)

Resultats d'aprenentatge

CT4.Reconèixer i posar en pràctica les següents habilitats pel treball en equip: compromís amb aquest, hàbit de col·laboració, capacitat per incorporar-solucions de problemes

CT5.Debatre a partir del coneixement especialitzat adquirit en un context interdisciplinar.

Competència

CG3. (CGU: competències generals UAB, si no estan incloses a les CT)

- Desenvolupar un pensament i raonament crític, i saber comunicar-lo de manera efectiva.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Respectar la diversitat i pluralitat d'idees.

6.- Continguts de l'assignatura

- 1- Introducció. Fonts literàries i arqueològiques, una introducció necessària.
- 2- Panorama sinòptic de la Protohistòria Peninsular. El Bronze final-Ferro.
- 3- Pobles colonials i comercials a la Península Ibèrica.
- 5- Tartessos i el Sudoest peninsular.
- 6- Els pobles ibèrics.
- 7- Els Pobles indoeuropeus de la Península.

- 8- Els pobles del Nord. Galaics, Asturs, Càntabres, Vascons i Ceretans.
- 9- La Península i Cartago.
- 10- La conquesta romana.
- 12- El s. II a.C. Domini i explotació.
- 13- El s. I a.C. La urbanització. Les Guerres Civils a Hispània.
- 14- Cèsar i August.
- 15- L'Alt Imperi. s. I-II d.C. Ciutat i Territori.
- 16- La crisi del s. III a.C.
- 17- El Baix Imperi. s. IV-V d.C.
- 18- L'Antiguitat Tardana i la transició al món Alt-Medieval.

7.- Metodologia docent i activitats formatives

- Assistència a classes teòriques dirigides pel professor /a.
- Assistència a sessions de seminaris i pràctiques dirigides pel professor/a.
- Visites a Museus o jaciments.
- Lectura comprensiva de textos i interpretació de cartografies, gràfics, taules i documents arqueològics.
- Realització de ressenyes, treballs i comentaris analítics.
- Estudi personal.

TIPUS D'ACTIVITAT	ACTIVITAT	HORES	RESULTATS D'APRENENTATGE
-------------------	-----------	-------	--------------------------

Dirigides

Classes teòriques	38	-Relacionar les claus de les etapes històriques del període Antic a la P.I.. -Interpretar i analitzar críticament la diversitat de models d'interpretació dels fenòmens històrics.
Pràctiques de camp dirigides: assistència a un Museu	4	- Relacionar els mètodes i tècniques de la investigació arqueològica amb l'explicació històrica.

Supervisades

Pràctiques d'aula i Seminaris	3	- Relacionar les claus de les etapes històriques del període Antic a la P.I.. -Interpretar i analitzar críticament la diversitat de models d'interpretació dels fenòmens històrics - Relacionar els mètodes i tècniques de la investigació arqueològica amb l'explicació històrica.
-------------------------------	---	---

		-Debatre a partir del coneixement especialitzat adquirit en un context interdisciplinar

Autònomes

Comentaris de Text i de Mapes	30	- Relacionar les claus de les etapes històriques del període Antic a la P.I. -Interpretar i analitzar críticament la diversitat de models d'interpretació dels fenòmens històrics - Relacionar els mètodes i tècniques de la investigació arqueològica amb l'explicació històrica. -Debatre a partir del coneixement especialitzat adquirit en un context interdisciplinar
Estudi dels materials del curs	45	- Relacionar les claus de les etapes històriques del període Antic a la P.I. -Interpretar i analitzar críticament la diversitat de models d'interpretació dels fenòmens

		històrics - Relacionar els mètodes i tècniques de la investigació arqueològica amb l'explicació històrica. -Debatre a partir del coneixement especialitzat adquirit en un context interdisciplinar
--	--	---

8.- Avaluació

40% Examen
40% Activitats d'avaluació i treballs escrits.
10% Seminaris.
10% Participació, assistència i progressió.

Es reavaluaran les activitats d'avaluació entregades en els terminis establerts pel professor/a de l'assignatura; en cap cas es podrà presentar un exercici per primera vegada durant el període de reavaluació.

La participació, assistència i progressió no es reavaluen.

Es considerarà un alumne com a "no presentat" si ha lliurat menys del 60% de les evidències avaluables del total de l'assignatura.

9- Bibliografia i enllaços web

Treballs especialitzats.

AAVV, *Hispania el legado de Roma*, Madrid, 1999

J. ALVAR (Ed.), *Entre Fenicios y Visigodos: la historia antigua de la península ibérica*. Madrid 2008.

C. ARANEGUI, P. ROUILLARD, J.P. MOHEN (Ed.) (1998), *Els ibers*. Fundació La Caixa. Barcelona 1998. Catàleg de l'exposició. Actes del Congrés.

M. BELEN, T. CHAPA (1997), *La edad del Hierro*. Ed. Síntesis, Madrid.

F. BELTRÁN-F.PINA, Roma y los Pirineos: la formación de una frontera, *Chiron*, XXIV, 1994, pp.103-133

R. COLLINS (1999), *España. Guía Arqueológica*. Ed. Acento, Madrid.

J.CORTADELLA, La apropiación del pasado. Leyenda y crítica histórica en la tradición historiográfica española. *Storiografía*, VII, 2003, pp.101-116

J.CORTADELLA-O.OLESTI-A.PRIETO, El estudio de las centuriaciones en la Península Ibérica: progresos y límites, *Arqueología espacial*, 19-20, Teruel, 1998

M.P. GARCIA BELLIDO (Ed.) (2001), *Diccionario de Cecas y Pueblos Hispánicos*, CSIC, 2 vols. Madrid.

E. GARCIA RIAZA, *Celtíberos y lusitanos frente a Roma: diplomacia y derecho de guerra*, Vitoria, 2002.

C.GÓNZÁLEZ ROMÁN, *Ciudad y privilegio en Andalucía en época romana*, Granada, 2001.

F. GRACIA (ED.), *De iberia a Hispania*. Ed. Ariel. Barcelona 2008.

F. GRACIA, G. MUNILLA, (1997), *Protohistòria. Pobles i cultures a la Meidterrània (s. XII-I a.C.)*. Universitat de Barcelona.

A. JIMENO-J.I.DE LA TORRE, *Numancia, símbolo e historia*, Akal. Madrid 2003.

J.MANGAS, *Aldea y ciudad en la antigüedad hispana*. Madrid 1994.

J.MANGAS, *Leyes coloniales y municipales de la Hispania romana*, Madrid, 2001

T. ÑACO, *Vectigal incertum*, BAR International Series. Oxford, 2003

A.OREJAS, El territorio de las civitates peregrinas en los tratados de agrimensura. Las civitates del NW hispano, *Habis*, 33, 2002, pp.389-406

D. PLÁCIDO, La nueva visión de la Historia Antigua de la Península Ibérica en la obra de A. Barbero y M. Vigil, *La Península Ibérica en la Antigüedad. La imagen de un territorio*. Madrid 1995

A. PRIETO, La historia antigua en el franquismo, *Son e Imagen no ensino dos Estudos Clássicos*, Coimbra, 2001

- A. PRIETO, El espacio social y organización territorial de la Hispania romana, *Studia Historica*, 20, 2002
- F. QUESADA, Viriato. Las falsas leyendas sobre el héroe lusitano, *Historia*, 148, 2011
- J.F. RODRIGUEZ NEILA, Ciudad y territorio en la provincia romana de la Bética, *Florentia Iliberritana*, 4-5-, 1993-4, pp.445-484
- ROLDAN, J.M., (2001) *Historia Antigua de España I-II*, UNED, Madrid.
- J. SANMARTI, J. SANTACANA (2005), *Els ibers del Nord*. Ed. Dalmau, Barcelona.
- J. SANTOS Comunidades indígenas y administración romana e el norte de la Península Ibérica, en M.I.GONZALEZ-J.SANTOS(ed.) *Revisiones de Historia Antigua I*, Vitoria, 1994
- M. SALINAS DE FRIAS (2006), *Los pueblos prerromanos de la Península Ibérica*, Akal, Madrid.
- J. UROZ-J.M. NOGUERA-F.COARELLI (Eds.) *Iberia e Italia: Modelos romanos de integración territorial*, 2010.

10.- Programació de l'assignatura

(la programació de la assignatura explicitarà les activitats formatives i els lliuraments, segons les taules següents. En aquest requadre el professor pot introduir un text explicatiu de la programació de l'assignatura o, si cal, fer referència a un document extern que haurà d'estar al campus virtual de l'assignatura)

ACTIVITATS D'APRENENTATGE

DATA/ES	ACTIVITAT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENENTATGE
Bloc 1. Introducció	Comentaris de Textos i mapes	Treball a casa		
Bloc 2. Protohistòria	Comentaris de Textos i mapes	Treball a casa		
Bloc 3. Conquesta romana	Comentaris de Textos i mapes	Treball a casa		
Bloc 4. Alt i Baix Imperi.	Comentaris de Textos i mapes	Treball a casa		

LLIURAMENTS

DATA/ES	LLIURAMENT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENENTATGE
Setembre	Bloc 1.	Campus Virtual		
Octubre	Bloc 2	Campus Virtual		
Novembre	Bloc 3	Campus Virtual		

Desembre	Bloc 4	Campus Virtual		
----------	--------	----------------	--	--